

ΜΕΙΚΤΗ ΣΗΜΒΑΣΗ· ΚΥΡΙΑ-ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΗ ΠΑΡΟΧΗ

Ο ισχυρισμός της αντιδίκου : Η αντίδικος προβάλλει πως η μεταξύ μας σύμβαση (παραχωρήσεως στην αντίδικο εκθεσιακού χώρου και διαφημίσεως του από μέρους μας) είναι μικτή και συνεπώς η αναληφθείσα από εμάς εγγράφως, υποχρέωση να διαφημίσουμε τον χώρο της εκθέσεως συνιστά σύμβαση έργου (κατά την έννοια του άρθρου 681 ΑΚ), με εργολάβο εμάς και, αντιστοίχως, εργοδότης την αντίδικο. Εφόσον δε, κατά την αντίδικο, εμείς δεν εκτελέσαμε προσηκόντως το ανωτέρω έργο που είχαμε συμβατικώς αναλάβει, δηλαδή αφενός δεν διαφημίσαμε προσηκόντως όλη την έκθεση, με αποτέλεσμα να είναι ελάχιστη η προσέλευση κοινού κι αφετέρου δεν επιτύχαμε να προσέλθουν εκατό (100) εκθέτες στον χώρο της εκθέσεως, τίκτονται εις βάρος μας και υπέρ της αντιδίκου έννομες συνέπειες και συγκεκριμένως δικαίωμα αυτής να ζητεί ανάλογη μείωση της συμφωνηθείσας αμοιβής μας, για την παραχώρηση του χώρου της εκθέσεως σε αυτήν. Κατόπιν τούτου, η αντίδικος ζητεί να μειωθεί με απόφαση του δικαστηρίου σας η συμφωνηθείσα αμοιβή μου για την παραχώρηση του χώρου της εκθέσεως, κατά το ήμισυ (50%) (άρθρο 688 ΑΚ) και εντεύθεν να θεωρηθεί ως εξοφλημένη η επίδικη χρηματική απαίτησή μας εναντίον της, επειδή η αιτούσα μας κατέβαλε το ποσό αυτό.

(Α) Νόμω αβάσιμο αυτού : Ο λόγος αυτός της ανακοπής στηρίζεται σε λανθασμένες προϋποθέσεις και συγκεκριμένως σε εσφαλμένη αντίληψη της αντιδίκου, αφενός περί της εννοιολογικής κατασκευής των μεικτών συμβάσεων και των θεωριών προσδιορισμού των εννόμων συνεπειών που απορρέουν από πιθανή ανώμαλη εξέλιξή τους κι αφετέρου περί της διακρίσεως μεταξύ αυθύπαρκτης και μη αυθύπαρκτης συμβάσεως (κατ' άλλη έκφραση : κύριας και παρεπομένης) και συνεπώς πρέπει ν' απορριφθεί, ως αλυσιτελής.

Έχουμε λοιπόν την γνώμη ότι απαιτείται να προταχθούν ορισμένες εννοιολογικές αποσαφηνίσεις, προκειμένου να μην παρασυρθεί το δικαστήριό σας από το σημασιολογικό κομφούζιο υπό το οποίο τελεί η αντίδικος και παραθέτει στον προκείμενο λόγο της ανακοπής της.

Ειδικότερα :

α.1. Η μεικτή (ή μικτή) σύμβαση παρουσιάζει δύο θεμελιώδη σημασιολογικά χαρακτηριστικά : Πρώτον, το περιεχόμενό της αποτελείται από στοιχεία

διαφορετικών τύπων συμβάσεων και δεύτερον πρόκειται για ενιαία σύμβαση κι όχι για σώρευση ή ένωση πλειόνων της μίας συμβάσεων μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων.

α.1.1. Το θεμελιώδες πρόβλημα των μεικτών συμβάσεων είναι ποιοι κανόνες δικαίου θα εφαρμοσθούν επ' αυτών. Κρατούσα στη νομολογία των δικαστηρίων μας είναι η θεωρία της «απορροφήσεως» ή της «αφομοιώσεως». Σύμφωνα με την θεωρία αυτήν, ο εφαρμοστής του δικαίου διακρίνει (επί τη βάσει της βουλήσεως των συμβαλλομένων ή – εάν ελλείπει η βούληση αυτή – επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων) ποια από τις δύο συμβάσεις είναι η κύρια (αυτή δηλαδή στην οποία κυρίως απέβλεψαν οι συμβαλλόμενοι) και ποια η παρεπόμενη. Η πρώτη απορροφά την δεύτερη, υπό την έννοια ότι η δεύτερη (η απορροφωμένη) καθίσταται μη αυθύπαρκτο νομικό μέγεθος, η δε ανώμαλη εξέλιξή της θα κριθεί εντός του φάσματος των εννόμων συνεπειών που καθορίζονται στο νόμο για την κύρια σύμβαση, την απορροφώσα. Επομένως, ο ερμηνευτής, αφού καταλήξει σε πόρισμα για το ποια από τις δύο παροχές είναι η κύρια, τότε θα εφαρμόσει και επί της παρεπομένης σύμβασεως, ενιαίως, τις διατάξεις νόμου που ρυθμίζουν την κύρια σύμβαση¹.

Εν προκειμένω, τόσο από την βούληση των μερών, όσο και από αντικειμενικά κριτήρια, συνάγεται ότι δεν επρόκειτο για μεικτή σύμβαση, αλλά για μία αποκλειστικώς σύμβαση, η οποία ήταν η παραχώρηση στην αντίδικο της χρήσεως χώρου στον εκθεσιακό χώρο, επ' ανταλλάγματι. Η δε υποχρέωσή μας να διαφημίσουμε ολόκληρο τον εκθεσιακό χώρο **δεν αποτελούσε συμβατική υποχρέωσή μας απέναντι στην αντίδικο**, παρά αφορούσε αποκλειστικώς εμάς, ήταν δηλαδή συνυφασμένη με την προβολή του χώρου αυτού, ούτως ώστε αφενός να προσέλθουν πολλοί εκθέτες κι αφετέρου να καταστεί η έκθεση πόλος έλξης επισκεπτών, με τον σκοπό να πωλήσωμε κατά το δυνατόν υψηλότερα τους χώρους της εκθέσεως που παρείχαμε σε αντισυμβαλλομένους, όπως η αντίδικο. Αλλά κι αν κριθεί πως επρόκειτο για μικτή σύμβαση, τότε η διαφημιστική καμπάνια αποτελούσε δευτερεύουσα παροχή μας εν σχέσει προς την ανωτέρω κύρια.

α.1.2. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω : ενόψει του ότι δεν έχει συννομολογηθεί ιδιαίτερη αμοιβή μου για την διαφημιστική καμπάνια, αποδεικνύεται και ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί πως καταρτίσθηκαν μεταξύ εμού, αφενός και της αντιδίκου, αφετέρου, δύο συμβάσεις ίσης σπουδαιότητας (ισοδύναμες), ούτως ώστε η κάθε μία να έχει τις έννομες συνέπειες που ο νόμος καθορίζει. Αντιθέτως, το γεγονός ότι δεν καθορίστηκε ιδιαίτερο

¹ Βλ. προχείρως, Σταθόπουλο, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγ. άρθρων 361-363 περιθ. αριθ. 6-9 σελ.277 επ., όπου και η συναφής νομολογία και βιβλιογραφία.

αντάλλαγμα για την διαφημιστική καμπάνια της όλης εκθέσεως από μέρους μας, (κι αν ακόμα θεωρηθεί πως υπήρξε συμβατική ανάληψη του έργου αυτού από μέρους μας), οδηγεί ευχερώς στην παραδοχή ότι δεν είχε καταρτισθεί μεταξύ μας ως ισοδύναμη και σύμβαση έργου (της διαφημιστικής καμπάνιας) και συνεπώς δεν εφαρμόζεται εξ ορισμού η επικαλούμενη από την αντίδικο διάταξη του άρθρου 688 ΑΚ, αφού αυτή προϋποθέτει φυσικά καταρτισμένη εργολαβική σύμβαση.

α.2. Από τις μεικτές συμβάσεις, διακρίνονται εννοιολογικώς οι συμβάσεις που περιέχουν αφενός κύριες κι αφετέρου παρεπόμενες παροχές. Επί τη βάσει του κριτηρίου αυτού, οι (μη μεικτές συμβάσεις) διακρίνονται σε κύριες και παρεπόμενες. Ως κύρια, χαρακτηρίζεται η σύμβαση, η οποία έχει αυτοτέλεια, δηλαδή μπορεί να υπάρξει από μόνη της, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη άλλης ενοχικής σχέσης μεταξύ των μερών. Ως παρεπόμενη χαρακτηρίζεται η παροχή (σύμβαση), η οποία δεν έχει αυτοτέλεια, ακριβώς επειδή η ύπαρξη και ισχύς εξαρτάται από την ύπαρξη και ισχύ άλλης συμβάσεως, (εκείνη στην οποία κυρίως απέβλεψαν τα μέρη), χωρίς την οποία η παρεπόμενη σύμβαση ουδέν θα είχε νόημα².

α.2.1. Εν προκειμένω, κι αν ακόμα κριθεί πως η διαφημιστική καμπάνια του εκθεσιακού χώρου αποτελούσε παροχή μας προς την αντίδικο, είναι ολοφάνερο ότι η παροχή μας αυτή ήταν σαφώς παρεπόμενη σε σχέση με την παραχώρηση της χρήσης του εκθεσιακού χώρου, η οποία και αποτελούσε το αντικείμενο της παροχής μας εις εκτέλεση της αντίστοιχης κύριας σύμβασης. Συνεπώς, η παρεπόμενη αυτή παροχή δεν θα ήταν αυθύπαρκτη, αφού θα εξαρτιώνταν αποκλειστικώς από την ύπαρξη και ισχύ της άλλης, που ήταν η κύρια, δηλαδή η μόνη υπαρκτή.

α.3. Αναγκαίως συναγόμενο πόρισμα από τις αναλύσεις που προηγήθηκαν είναι το ακόλουθο : η παράβαση της απορροφωμένης άλλως δευτερεύουσας (μη αυθύπαρκτης) παροχής μας (της διαφημιστικής καμπάνιας) κι αν ακόμα θεωρηθεί ότι υπήρξε τέτοιου είδους συμφωνημένη παροχή μας, εν τούτοις και στην περίπτωση αυτήν δεν τίκτει υπέρ της αντιδίκου την έννομη συνέπεια που επικαλείται αυτή με τον προκείμενο λόγο της ανακοπής της και συγκεκριμένως τη μείωση του συμφωνηθέντος ανταλλάγματος για την παραχώρηση του εκθεσιακού χώρου από μέρους μας, κατά το άρθρο 688 ΑΚ, λόγω μη εκτέλεσεως της διαφημιστικής καμπάνιας από μέρους μας. Διότι, η τελευταία αυτή διάταξη είναι ανεφάρμοστη εν προκειμένω, αφού η παροχή αυτή είτε ως απορροφωμένη είτε ως μη αυθύπαρκτη **δεν μπορεί να ενεργοποιήσει τον ανωτέρω κανόνα δικαίου, ακριβώς επειδή αυτός ενεργοποιείται προς εφαρμογή του μόνον εάν υφίσταται**

² Σταθόπουλος, ανωτ., εισαγ. άρθρων 361-363 περιθ. αριθ. 23 σελ. 283.

**καταρτισμένη κύρια σύμβαση έργου, γεγονός το οποίο ενταύθα δεν συντρέχει, όπως
ήδη λέχθηκε ανωτέρω, εκτενώς.**